

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 158/2011-46

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. januára 2012 v senáte zloženom z predsedu Petra Brňáka, zo sudkyne Marianny Mochnáčovej a sudcu Milana Ľalíka v konaní o sťažnosti JUDr. T. F., Mgr. K. F. a N. F., všetci bytom B., zastúpených advokátkou JUDr. A. V., B., vo veci namietaného porušenia ich základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 96/1992 takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo JUDr. T. F., Mgr. K. F. a N. F. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie ich záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 96/1992 p o r u š e n é b o l o .

2. Okresnému súdu Bratislava I p r i k a z u j e , aby v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 96/1992 konal bez zbytočných priet'ahov.

3. JUDr. T. F., Mgr. K. F. a N. F. p r i z n á v a finančné zadosťučinenie, každému z nich v sume po 5 000 € (slovom päťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I p o v i n n ý zaplatiť im do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I j e p o v i n n ý uhradiť JUDr. T. F., Mgr. K. F. a N. F. trovy právneho zastúpenia v sume 444,60 € (štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiat centov) na účet ich právneho zástupcu JUDr. P. H., B., do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 4. apríla 2011 doručená sťažnosť JUDr. T. F., Mgr. K. F. a N. F., všetci bytom B. (ďalej len „sťažovatelia“), zastúpených advokátkou A. V., B., ktorou namietali porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 15 C 96/1992.

Sťažovatelia v sťažnosti uviedli:

„Návrhom zo dňa 31. 3. 1992 sme sa domáhali s poukazom na reštitučný zákon č. 87/1991 Zb. vydania nezastavanej časti nehnuteľností v kat. území B. – par. č. 4052/20 vo výmere 402 m² a parc. č. 4052/21 vo výmere 26 m², ktoré nám boli vyvlastnené v r. 1969. Vo veci prebehlo niekoľko pojednávaní a Okresný súd Bratislava I rozsudkom č. 15 C 96/92-137 zo dňa 15. 10. 1999 náš návrh zamietol. Keďže sme toto rozhodnutie považovali za nespravodlivé, podali sme odvolanie a Krajský súd v Bratislave rozsudkom č. 16 Co

42/00-163 zo dňa 14. 6. 2000 rozsudok súdu I. stupňa zrušil a vrátil súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Na Okresnom súde v Bratislave I prebehlo ďalšie dokazovanie a tento súd rozsudkom č. 15 C 96/92-198 zo dňa 28. 9.2001, znovu náš návrh zamietol. Aj proti tomuto rozsudku sme podali odvolanie a Krajský súd v Bratislave uznesením č. 9 Co 51/02-226 dňa 11. 12. 2002 znovu prvostupňový rozsudok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie Okresnému súdu s tým, že je potrebné rozšíriť dokazovanie znalcom z odboru geodézie, keďže predmetom sporu je pomerne veľký pozemok v lukratívnej časti S., pričom na tomto pozemku došlo počas tohto súdneho sporu k výstavbe garáží bez stavebného povolenia...

nariadil Okresný súd Bratislava I v r. 2005 znalecké dokazovanie. V r. 2006 súd zrušil svoje pôvodné rozhodnutie a vypracovaním posudku určil iného znalca.

Celé konanie sa nám javilo ako zbytočne zdĺhavé, ale boli sme trpezliví s vidinou, že sa súd k niečomu dopracuje.

Avšak od tejto doby sa vo veci z nášho pohľadu nič neudialo.

Viac krát sme sa boli vo veci osobne informovať a zakaždým nám bolo sľúbené, že termín pojednávania bude čoskoro vytýčený.

Dňa 9. 2. 2009 sme sa prostredníctvom našej právnej zástupkyne písomne informovali, z akých dôvodov sa vo veci nekoná. Na tento list nám súd oznámil, že znalec nevrátil súdu spis, ale robia všetky kroky preto, aby vec doriešili.

Trpezlivo sme čakali do decembra 2010 a pretože sa nič nedialo, obrátili sme sa so sťažnosťou na prietahy v konaní na predsedníčku Okres. súdu Bratislava I. Túto sťažnosť sme podali 6. 12. 2010. Pani predsedníčka nám obratom odpísala, že spis sa nachádza na Krajskom súde a predĺžila lehotu na vybavenie sťažnosti do 7. 2. 2001. Dňa 18. 2. 2011 nám prišlo oznámenie z Okresného súdu Bratislava I, že spis sa od 6. 10. 2006 nachádza u znalca, ktorý ho odmieta vrátiť z dôvodu, že nie sú mu vyplácané odmeny za výkony jeho znaleckej činnosti a bez spisového materiálu nie je možné adekvátne prešetriť našu sťažnosť. Inak povedané, pokračovanie v súdnom konaní je vlastne v nedohľadne, pretože súd nemá žiadnu možnosť, ako donútiť znalca, aby súdu vrátil spis. To ešte nevieme, či vypracoval vôbec posudok.

Z nášho hľadiska je takáto situácia nepochopiteľná.

Nielen že nám boli v minulosti vyvlastnené lukratívne pozemky a na ich častiach boli postavené byty pre vtedajších vysokopostavených súdruhov, rôzni iní trífalci si na ďalších prístupných častiach týchto pozemkov postavili bez stavebného povolenia garáže, ktoré stavby si už väčšina z nich zlegalizovali, pretože u nás sa to dá. Avšak dopracovať sa v primeranom čase k spravodlivému súdnemu rozhodnutiu sa asi nedá, keďže posledné meritórne pojednávanie bolo v r. 2002...

Okresný súd Bratislava I svojou nečinnosťou porušil... čl. 48 ods. 2 Ústavy SR a čl. 6 Dohovoru Rady Európy o ochrane ľudských práv a slobôd...

S poukazom na horeuvedené podávame túto sťažnosť, ktorou namietame porušenie práv na spravodlivý proces bez prietáhov vyplývajúci nám jednak z Ústavy SR i Európskeho dohovoru o ochrane ľudských práv.

Žiadame preto Ústavný súd SR, aby našej sťažnosti vo svojom náleze vyhovel a zároveň žiadame, aby nám týmto nálezom bolo priznaná aj finančné zadosťučinenie, každému z nás v sume 10 000 EUR ako náhrada nemajetkovej ujmy.

Priznania finančného zadosťučinenia sa domáhame z toho dôvodu, že v našom konkrétnom prípade nepovažujeme deklarovanie porušenia práve na spravodlivý proces bez prietáhov za dostatočné.

Prietahy v konaní spôsobili, že kvôli rôznym čiernym a dodatočne zlegalizovaným stavbám na spornom pozemku budeme nútení viesť ďalšie súdne spory a je veľmi otázne, či sa vôbec dožijeme spravodlivého rozhodnutia. Sme už starší ľudia – dôchodcovia a už nemáme ani dostatok zdravia, ani peňazí na vedenie takýchto sporov.

Žiadame aj náhradu trov konania – právneho zastúpenia a to za 2 úkony: prevzatie a spísanie návrhu, vypočítaných podľa stanovenej výšky finančného zadosťučinenia, ktoré nám Ústavný súd SR prizná, v prospech našej právnej zástupkyne. “

Ústavný súd uznesením č. k. I. ÚS 158/2011-10 z 27. apríla 2011 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) sťažnosť sťažovateľov na ďalšie konanie.

Okresný súd sa na základe výzvy ústavného súdu vyjadril k sťažnosti podaním sp. zn. Spr. 3326/2011 z 13. mája 2011, v ktorom uviedol:

«K priebehu konania uvádzam, že k dnešnému dňu súd nedisponuje so súdnym spisom, nakoľko je od 6. 10. 2006 u bývalého znalca Ing. J. V., CSc., bytom B. Súd má k dispozícii iba náhradný obal.

Z náhradného obalu k spisu je zrejmé, že:

- uznesením zo dňa 24. 3. 2006 č. k. 15C 96/1992-260 bol poverený na vypracovanie a podanie znaleckého posudku znalec Ing. J. V., CSc. (ďalej len „súdny znalec“), ktorý mal znalecký posudok predložiť v lehote 60 dní od doručenia súdneho spisu. Súdny znalec spis prevzal dňa 6. 10. 2006 a v súdom uloženej lehote znalecký posudok nepredložil.

- v čase od 1. 1. 2007 do 30. 6. 2007 bola zákonná sudkyňa dočasne pridelená na Krajský súd v Bratislave,

- dňa 19. 2. 2008 súdny znalec telefonicky požiadal súd o predĺženie lehoty na vypracovanie znaleckého posudku o tri mesiace.

- dňa 13. 1. 2009 bol súdny znalec vyzvaný na predloženie znaleckého posudku, doručenie výzvy mal riadne vykázané dňa 5. 2. 2009, ale na výzvu nereagoval,

- dňa 3. 8. 2009 bol súdny znalec vyzvaný na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty vo výške 75 eur, ale na výzvu nereagoval, doručenie mal riadne vykázané dňa 20. 8. 2009,

- dňa 16. 2. 2010 bola súdnemu znalcovi uložená poriadková pokuta vo výške 75 eur a zároveň bol opäť vyzvaný na predloženie znaleckého posudku pod hrozbou uloženia poriadkovej pokuty vo výške 100 eur, ale na výzvu nereagoval, doručenie mal riadne vykázané dňa 2. 3. 2010,

- dňa 23. 4. 2010 bola daná na vymáhanie voči súdnemu znalcovi poriadková pokuta,

- dňa 7. 5. 2010 vyšší súdny úradník sa telefonicky spojil so súdnym znalcom, ktorý na otázku kedy súdu predloží znalecký posudok a či má spis u seba sa vyjadril (úradný záznam na č. l. 19), že spis má u seba, ale ho odmieta vydať súdu, nakoľko mu súd v iných veciach nevyplatil znalečné a znalecký posudok má rozpracovaný,

- uznesením zo dňa 11. 5. 2010 bola súdnemu znalcovi uložená pokuta 100 eur. Doručenie výzvy mal súdny znalec riadne vykázané dňa 4. 6. 2010,

- listom zo dňa 11. 5. 2010 adresovaným Ministerstvu spravodlivosti SR, súd upozornil na postup súdneho znalca a požiadal orgán vykonávajúci dohľad na súdnymi znalcami, o zjednanie nápravy, najmä zabezpečenie vrátenia spisu,

- proti uzneseniu o uložení poriadkovej pokuty podal súdny znalec listom doručeným súdu dňa 22. 6. 2010 odvolanie, o ktorom rozhodol Krajský súd v Bratislave uznesením zo dňa 28. 1. 2011 sp. zn. 4Co 348/2010 tak, že uznesenie súdu o uložení poriadkovej pokuty potvrdil,

- na list tunajšieho súdu zo dňa 11. 5. 2010 reagovalo Ministerstvo spravodlivosti SR dňa 30. 8. 2010 pod č.: 19 150/2010/51/ZT s tým, že menovaný súdny znalec bol dňa 11. 12. 2009 vyčiarknutý zo zoznamu znalcov, tlmočníkov a prekladateľov a má za to, že disponuje príslušnými procesnými nástrojmi, ktoré mu umožňujú zabezpečenie spisu,

- dňa 7. 4. 2011 bola uložená poriadková pokuta, potvrdená odvolacím súdom, daná na vymáhanie a vyčiarknutý súdny znalec bol opakovane vyzvaný na vrátenie spisu, resp. oznámenie dôvodu nevrátenia, pod hrozbou prejednanja priestupku podľa ust. § 26 ods. 3 v spojení s § 26 ods. 1 písm. b) zákona č. 382/2004 Z. z. Doručenie mal znalec Ing. Jozef Varga, CSc. riadne doručené a na výzvu nereagoval,

- dňa 9. 5. 2011 bol znalec Ing. J. V., CSc. predvolaný na informatívny výsluch na deň 20. 5. 2011 pod hrozbou predvedenia.

Predmetné konanie na tunajšom súde je poznačené prieťahmi, čo možno považovať v danej veci za objektívny prieťah.

V prípade, súd Ústavný súd Slovenskej republiky dospeje, že bolo porušené právo sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov, aby bolo vzaté do úvahy, že zákonná sudkyňa subjektívnym konaním nezavinila vznik prieťahov v konaní. S poukazom na uvedené objektívne dôvody, za ktorých došlo k prieťahu v konaní prosím Ústavný súd Slovenskej republiky, aby uvedené skutočnosti pri rozhodovaní o priznaní finančného zadosťučinenia vzal do úvahy a nepriznal mu finančné zadosťučinenie v plnej výške.

Konečné rozhodnutie ponechávam na zváženie Ústavnému súdu Slovenskej republiky.»

K vyjadreniu okresného súdu zaujal stanovisko právny zástupca sťažovateľov v podaní z 28. decembra 2011, v ktorom uviedol:

„Sťažovatelia v zmysle ustanovenia čl. 127 ods. 3) Ústavy Slovenskej republiky požiadali v sťažnosti zo dňa 29. 03. 2011 o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 10 000,- eur. Tohto zadosťučinenia sa sťažovatelia domáhajú z dôvodu, že od podania návrhu v tomto spore (rok 1992) uplynulo už dvadsať rokov...

Príslušné súdy, hoci takéto zákonné možnosti majú, nekonajú tak, aby predmetné súdne konanie bolo jednou zo záruk zákonnosti a slúžilo na jej upevňovanie a rozvíjanie, aby ním bola zabezpečená spravodlivá ochrana práv a oprávnených záujmov sťažovateľov...“

Podpredsedníčka okresného súdu vo vyjadrení z 13. mája 2011 a právny zástupca sťažovateľov vo vyjadrení z 28. decembra 2011 ústavnému súdu oznámili, že netrvajú na tom, aby sa vo veci konalo ústne pojednávanie, preto ústavný súd v súlade s § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil od ústneho pojednávania, keďže od neho nebolo možné očakávať ďalšie objasnenie veci.

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Sťažovatelia sa sťažnosťou domáhali vyslovenia porušenia svojho základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov.

Sťažovatelia zároveň namietali aj porušenie čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorého každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Ústavný súd si pri výklade práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov osvojil judikatúru

Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej aj „ESLP“) k čl. 6 ods. 1 dohovoru, pokiaľ ide o právo na prejednanie vecí v primeranej lehote. Z uvedeného dôvodu nemožno v obsahu týchto práv vidieť zásadnú odlišnosť (II. ÚS 55/98, I. ÚS 28/01, I. ÚS 20/02).

Ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnostiach namietajúcich porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (čo platí, aj pokiaľ ide o čl. 6 ods. 1 dohovoru) vychádza zo svojej ustálenej judikatúry, v súlade s ktorou „Účelom základného práva na prerokovanie vecí bez zbytočných prieťahov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním vecí na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu“ (m. m. IV. ÚS 221/04).

Základnou povinnosťou súdu a sudcu je preto zabezpečiť taký procesný postup v súdnom konaní, ktorý čo najskôr odstráni stav právnej neistoty, kvôli ktorému sa účastník obrátil na súd so žiadosťou o jeho rozhodnutie.

Táto povinnosť súdu a sudcu vyplýva z § 6 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“), ktorý súdom prikazuje, aby v súčasnosti so všetkými účastníkmi konania postupovali tak, aby ochrana ich práv bola rýchla a účinná, ďalej z § 100 ods. 1 OSP, podľa ktorého len čo sa konanie začalo, postupuje v ňom súd i bez ďalších návrhov tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá.

Sudca je podľa § 117 ods. 1 OSP povinný robiť vhodné opatrenia, aby sa zabezpečilo splnenie účelu pojednávania a úspešné vykonanie dôkazov. Ďalšia významná povinnosť pre sudcu vyplýva z § 119 ods. 1 OSP, podľa ktorého sa pojednávanie môže odročiť len z dôležitých dôvodov, ktoré sa musia oznámiť. Ak sa pojednávanie odročuje, predseda senátu alebo samosudca spravidla oznámi deň, kedy sa bude konať nové pojednávanie.

Pri posudzovaní otázky, či v súdnom konaní došlo k zbytočným priet'ahom v konaní, a tým aj k porušeniu základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru), ústavný súd v súlade so svojou doterajšou judikatúrou (III. ÚS 111/02, IV. ÚS 74/02, III. ÚS 142/03) zohľadňuje tri základné kritériá, ktorými sú právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje (1), správanie účastníka súdneho konania (2) a postup samotného súdu (3). V súlade s judikatúrou ESLP v rámci prvého kritéria ústavný súd prihliada aj na predmet sporu (povahu veci) v posudzovanom konaní a jeho význam pre sťažovateľa (I. ÚS 19/00, II. ÚS 32/02). Podľa uvedených kritérií posudzoval ústavný súd aj sťažnosť sťažovateľov.

1. Pokiaľ ide o kritérium právna a faktická zložitosť veci, predmetom posudzovaného konania vedeného okresným súdom sú reštitučné nároky sťažovateľov, ktorí sa „*Návrhom zo dňa 31. 3. 1992... domáhali s poukazom na reštitučný zákon č. 87/1991 Zb. vydania nezastavanej časti nehnuteľností v kat. území B. – par. č. 4052/20 vo výmere 402 m² a parc. č. 4052/21 vo výmere 26 m², ktoré... boli vyvlastnené v r. 1969.*“. Žaloby tohto typu tvoria štandardnú súčasť rozhodovacej činnosti všeobecných súdov. Napriek tomu určitú právnu a skutkovú náročnosť posúdenia nárokov sťažovateľov mohla predstavovať potreba znaleckého skúmania rozhodných skutočností pre posúdenie ich nárokov.

2. Správanie účastníkov konania je druhým kritériom pri rozhodovaní o tom, či v konaní pred súdom došlo k zbytočným priet'ahom, a tým aj k porušeniu základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Ústavný súd v posudzovanom konaní vedenom okresným súdom nezistil žiadne okolnosti, ktorými by sťažovatelia mohli prispieť k dĺžke posudzovaného konania (viac ako 19 rokov, pozn.).

3. Ďalším kritériom, podľa ktorého ústavný súd hodnotil, či v uvedenom konaní došlo k zbytočným priet'ahom, bol postup okresného súdu v predmetnej veci.

Ústavný súd konštatuje, že posudzované konanie okresného súdu (ktoré začalo 31. marca 1992 a toho času trvá viac ako 19 rokov bez jeho právoplatného ukončenia) sa už

vzhľadom na jeho doterajšiu neprimeranú dĺžku vyznačuje závažnou nečinnosťou okresného súdu.

Ústavný súd len dodáva, že nie je možné hodnotiť ako efektívny ani postup okresného súdu pri zabezpečovaní vypracovania znaleckého posudku a vrátenia spisu od znalca, keď okresný súd od 6. októbra 2006 nebol v tomto smere úspešný a dosiaľ mu spis od znalca predložený nebol. Okresný súd podľa názoru ústavného súdu nevyvodil náležité dôsledky z omeškania znalca s vypracovaním posudku a z nevrátenia spisu. Na druhej strane ak okresný súd pristúpil k rekonštrukcii spisu, ako to vyplýva z vyjadrenia podpredsedníčky okresného súdu, potom uvedené malo umožniť okresnému súdu pokračovať v konaní nezávisle od správania znalca, k čomu však nedošlo. V neposlednom rade bola činnosť okresného súdu neefektívna aj v dôslednom sankcionovaní neprípustného správania znaleckého ústavu vrátane prípadného podnetu na preskúmanie prípadnej trestnoprávnej zodpovednosti osôb zodpovedných za nakladanie so súdnym spisom.

Ústavný súd vzhľadom na celkovú dĺžku konania okresného súdu ako celku nepovažuje za potrebné podrobnejšie hodnotiť jeho jednotlivé neefektívne úkony pre vyslovenie záveru o tom, že v posudzovanom konaní došlo k porušeniu základného práva sťažovateľov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a ich práva na prejednanie záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

III.

Ak ústavný súd pri rozhodovaní o sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby podľa čl. 127 ods. 2 ústavy vysloví, že k porušeniu práva došlo právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom, prípadne nečinnosťou, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah, prípadne prikáže tomu, kto právo porušil, aby vo veci konal.

Ústavný súd rozhodol v zmysle ustanovenia § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde a prikázal okresnému súdu, aby vo veci konal bez priet'ahov.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha.

Podľa § 56 ods. 5 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd rozhodne o priznaní primeraného finančného zadosťučinenia, orgán, ktorý základné právo alebo slobodu porušil, je povinný ho vyplatiť sťažovateľovi do dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia ústavného súdu.

Sťažovatelia žiadali o priznanie primeraného finančného zadosťučinenia pre každého z nich v sume 10 000 € z dôvodov uvedených v sťažnosti, poukazujúc najmä na dlhotrvajúcu právnu neistotu.

Cieľom primeraného finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného základného práva v prípadoch, v ktorých sa zistilo, že k porušeniu došlo spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany, nielen deklaráciu porušenia, prípadne príkaz na ďalšie konanie bez porušovania základného práva (IV. ÚS 210/04).

Podľa názoru ústavného súdu prichádza v tomto prípade do úvahy priznanie primeraného finančného zadosťučinenia.

Pri určení primeraného finančného zadosťučinenia ústavný súd vychádzal zo zásad spravodlivosti aplikovaných ESLP, ktorý spravodlivé finančné zadosťučinenie podľa čl. 41 dohovoru priznáva so zreteľom na konkrétne okolnosti prípadu.

Ústavný súd považoval priznanie sumy 5 000 € každému zo sťažovateľov za primerané finančné zadosťučinenie podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde. Pri ustálení sumy finančného zadosťučinenia ústavný súd prihliadal na celkovú dobu

posudzovaného súdneho konania a jeho priebeh a na mieru zavinenia okresného súdu na vzniknutých priet'ahoch v posudzovanom konaní.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom.

Sťažovatelia 24. marca 2011 udelili splnomocnenie na ich zastupovanie pred ústavným súdom advokátke JUDr. A. V. Sťažnosť z 29. marca 2011 doručená ústavnému súdu 4. apríla 2011 bola v zastúpení sťažovateľov spísaná a podpísaná touto advokátkou, pričom táto podľa stanoviska matriky Slovenskej advokátskej komory bola vyškrtnutá zo zoznamu advokátov a ukončila svoju činnosť k 31. marcu 2011. Následne sťažovatelia splnomocnili svojím zastupovaním JUDr. P. H., B., ktorý ústavnému súdu preukázal, že je platcom DPH.

Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže v odôvodnených prípadoch podľa výsledku konania uznesením uložiť niektorému účastníkovi konania, aby úplne alebo sčasti uhradil inému účastníkovi konania jeho trovy. Sťažovatelia boli vo veci úspešní, a preto bolo potrebné rozhodnúť o úhrade trov konania okresným súdom. Ústavný súd priznal sťažovateľom trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za dva úkony právnej služby vykonané v roku 2011 (prevzatie a príprava zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu). Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších predpisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 3 v spojení s § 1 ods. 3 vyhlášky je odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2011 1/6 z výpočtového základu zo sumy 741 €, čo predstavuje za jeden úkon právnej služby odmenu v sume 123,50 €. Podľa § 13 ods. 2 vyhlášky základná sadzba tarifnej odmeny v sume 123,50 € sa zníži o 50 % z dôvodu, že ide o spoločné úkony pri zastupovaní troch osôb, a po znížení predstavuje 61,75 €. Každému

zo sťažovateľov vznikol nárok na náhradu trov právneho zastúpenia advokátom za dva úkony právnej služby v sume 61,75 € a dvakrát po 7,41 € režijný paušál, t. j. u jedného sťažovateľa v sume 138,32 € a spolu u troch sťažovateľov v sume 414,96 €. Odmena za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom zvýšená o daň z pridanej hodnoty (keďže advokát sťažovateľov je jej platcom) a predstavuje celkovú sumu 497,95 € (414,96 € plus 20 % daň z pridanej hodnoty zo sumy 414,96 €, t. j. plus 82,99 € = 497,95 €). Sťažovatelia si uplatnili náhradu tarifnej odmeny v sume 444,60 €, a preto ústavný súd im priznal náhradu len v nimi uplatnenej sume. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu.

Priznanú úhradu trov právneho zastúpenia je okresný súd povinný vyplatiť na účet právneho zástupcu sťažovateľov (§ 31a zákona o ústavnom súde v spojení s § 149 OSP).

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nie je prípustný opravný prostriedok, toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom jeho doručenia účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2012